

**KERK
AAN DE
MAAS**

Kerst

december 2023 / januari 2024

PROTESTANTSE
GEMEENTE TE
BOLNES

Uitvaartverzorging
Ridderkerk

- ☛ *Persoonlijke zorg en aandacht*
- ☛ *Oog voor zorg na de uitvaart*
- ☛ *Voor ieder budget*
- ☛ *Vrijblijvende voorbespreking*
- ☛ *Dag en nacht beschikbaar*

Rob de Ruijter

24-uurs toegang tot eigen rouwkamers aan de Adriaen van Ostadestraat 1^a | 2981 CB Ridderkerk

Uitvaartverzorging Ridderkerk
Lagendijk 191
2981 EL Ridderkerk

T 0180 - 430 300
E info@uitvaartverzorgingridderkerk.nl
W www.uitvaartverzorgingridderkerk.nl

ZAALVERHUUR

voor zakelijke en particuliere bijeenkomsten

In het kerkgebouw *Kerk aan de Maas* zijn diverse zalen te huur. De kleine zaal is zeer geschikt voor het vieren van verjaardagen. De grote zaal leent zich goed voor recepties en feesten. De twee vergaderzalen met groot scherm zijn geschikt voor vergaderingen tot 20 personen. De kerkzaal met podium en orgel is ideaal voor kleine en grote koorrepetities.

Adres

Kerk aan de Maas
Pretoriusstraat 56
Ridderkerk
www.pgbolnes.nl

Neem contact op met
coördinator Marit Leertouwer
via beheer@pgbolnes.nl of
06 272 123 89.

Kerstlied

Lied 528 : 1 en 5

Omdat Hij niet ver wou zijn
is de Heer gekomen.
Midden in wat mensen zijn
heeft Hij willen wonen.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

Weest verheugd, van zorgen vrij:
God die wij aanbidden
is ons rakelings nabij,
wonend in ons midden.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Bernard Huijbers

© Gooi en Sticht

Inhoudsopgave

Bladzij	Onderwerp
1	Kerstlied, Bij de voorplaat, Van de redactie, Inhoudsopgave
2	Kerkdiensten
4	Over de Kerstdiensten
6	Agenda, Mutaties
7	Kerkenraad, Gemeenteberaad
9	Kerstgedicht
10	Kerstviering met CIK
11	Kerstengel, Eeuwigheidszondag, Gemeenteberichten
12	Kerktuin
13	Groothuisbezoek 'Onze Vader'
14	Theeconcert, Vrouwencontactgroep
15	Verjaardagen, Bloemen, Samen eten
16	Kerkbalans, Collectes
17	Kunst
18	Diaconie
20	Zondagavondzang, Gospelkoor, PCOB
21	Joodse wortels van het Onze Vader
23	JOP, Leukste bladzijde
27	Amnesty
28	Contactpersonen

Bij de voorplaat

Jozef en Maria naderen Bethlehem.

Publicaties in Kerk aan de Maas en op de website

NB. Bij het deelnemen aan activiteiten of kerkdiensten in ons gebouw kunnen er foto's worden gemaakt die gepubliceerd worden in 'Kerk aan de Maas' of op de website. Als u daar bezwaar tegen hebt kunt u dit aangeven bij de redactie.

Van de redactie

Voor de volgende uitgave moet de kopij uiterlijk op **vrijdag 12 januari** (maar liefst eerder) zijn ingeleverd.

Het gaat dan over de periode van zaterdag 20 januari t/m vrijdag 16 februari 2024.

De volgende inleverdata zijn 15-12, 12-01, 16-02, 15-03, 26-04, 24-05, 5-07, 16-08, 20-09, 18-10, 15-11 en 13-12

Kopij voor 'Kerk aan de Maas' is welkom op het mailadres basgeelhoed52@gmail.com, Scheldeplein 25. Informatie: 0180-413 552.

Bezorging: Dirk Ketting, Boezemkade 30, 0180 – 411636, kettingvanleeuwen@gmail.com

De redactie wenst iedereen veel leesplezier!
Wil Wendrich, Hugo Stegman, Bas Geelhoed

Kerkdiensten zondag 24 december t/m zondag 21 januari 2024

Zondag 24 december Vierde Advent

Geen ochtenddienst in Bolnes, u bent van harte welkom in de Groene Tuinkerkerk om 10.00 uur.

19.30 uur Kerstavonddienst Bolnes

Kleur kerkelijk jaar	Wit
Voorganger	Mw. Ria Keijzer-Meeuwse uit Voorburg
Lector	Hugo Stegman
Ouderlingen	Henk den Breejen en Sophia de Lijster
Diaken	Arja van Wingerden
Gastvrouw	Marianne Molendijk
Koster	Rob Stegman
Organist	Rien Verwijs
1 ^e en 2 ^e collecte	1. PKN kinderen en jongeren 2. Algemeen kerkelijke arbeid
3 ^e collecte	Adventsproject kinderen in Oekraïne
Beeld en geluid	Rob Stegman
Kerkauto	Paul Zuurveld, Winy van der Pijl en Sophia de Lijster

Maandag 25 december Eerste Kerstdag 9.30 uur

Kleur kerkelijk jaar	Wit
Voorganger	Mw. Ria Keijzer-Meeuwse uit Voorburg
Lector	Gerda van der Schilt
Ouderlingen	Sophia de Lijster en Jan Luijendijk
Diaken	Marjan Geelhoed
Gastvrouw	Marjan Geelhoed
Koster	Bert Ruinard
Organist	Rien Verwijs
1 ^e en 2 ^e collecte	1. Kerk in Actie Kinderen in Oekraïne 2. Bloemen
3 ^e collecte	Femke Zandink
Oppas	Janny van der Voort
Kindernevendienst	Femke Zandink
Beeld en geluid	Hugo Stegman
Kerkauto	Henk den Breejen, Bas Geelhoed en Jan Luijendijk

Zondag 31 december 9.30 uur Oudejaarsdag

Kleur kerkelijk jaar	Wit
Voorganger	Bas Geelhoed
Ouderlingen	Jan Luijendijk en Wil Wendrich
Diaken	Nico Wendrich
Gastvrouw	Paula den Breejen
Koster	Winy van der Pijl
Organist	Rien Verwijs
1 ^e en 2 ^e collecte	1. Diaconie 2. Kerk
3 ^e collecte	Nieuw project: Draagt Elkanders Lasten
Oppas	Sophia de Lijster

Kerkdiensten

Beeld en geluid Rob en Hugo Stegman
Kerkauto Paul van der Voort, Nico Wendrich en Gert Schop

**31 december 19:30 uur Oudejaarsavond
SARI-dienst in Opstandingskerk Rijsoord**

Voorganger Ds. C. van der Niet uit Rotterdam
Ouderling Jan Luijendijk
1^e en 2^e collecte 1. Diaconie 2. Onderhoud gebouwen
Deurcollecte Jeugdwerk Protestantse kerk
Kerkauto Paul van der Voort, Nico Wendrich en Gert Schop

**Zondag 7 januari 09.30 uur Nieuwjaarwensen
10.00 u Dienst**

Kleur kerkelijk jaar Wit
Voorganger Ds. J. Brederveld uit Rotterdam
Lector Paul van der Voort
Ouderlingen Wil Wendrich en Carla Trouw
Diaken Arja van Wingerden
Gastvrouw Arja van Wingerden
Koster Winy van der Pijl
Organist Rien Verwijs
1^e en 2^e collecte 1. Kerk 2. Diaconie
3^e collecte Draagt Elkanders Lasten
Kindernevendienst Janny van der Voort
Oppas Jan Luijendijk
Beeld en geluid Nick Schinkelshoek
Kerkauto Gert van Nes, Wim van Koeveringe en Nel Hengstmengel

Zondag 14 januari 9:30 uur

Kleur kerkelijk jaar Groen
Voorganger Ds. E. Schipper uit Dordrecht
Lector Bas Geelhoed
Ouderlingen Carla Trouw en Henk den Breejen
Diakenen Marjan Geelhoed
Gastvrouw Nel Hengstmengel
Koster Cees Opmeer
Organist Freek Krabbendam
1^e en 2^e collecte 1. Kerk in Actie Binnenlands diaconaat 2. Kerk
3^e collecte Draagt Elkanders Lasten
Oppas Truus Luijendijk
Beeld en geluid Paul van der Voort
Kerkauto Paul Zuurveld, Winy van der Pijl en Sophia de Lijster

K e r k d i e n s t e n

Zondag 21 januari 9:30 uur

Kleur kerkelijk jaar	Groen
Voorganger	Ds. C.L. de Rooij uit Rotterdam-IJsselmonde
Lector	Hugo Stegman
Ouderlingen	Henk den Breejen en Sophia de Lijster
Diakenen	Marit Leertouwer
Gastvrouw	Ruth van Koeveringe
Koster	Rob Stegman
Organist	Rien Verwijs
1 ^e en 2 ^e collecte	1. Bloemen 2. PKN Missionair werk
3 ^e collecte	Draagt Elkanders Lasten
Oppas	Miep van Nes
Beeld en geluid	Paul van der Voort
Kerkauto	Henk den Breejen, Bas Geelhoed en Jan Luijendijk

Kerst, het regent sterren.... – door Ria Keijzer

Feest

Het kan een groot feest worden met kerst! Op 24 december (zondag) is er in de ochtend geen dienst. Maar 's middags begint de kerstherberg en de kerst'nacht'dienst sluit daar op aan. Na de maaltijd vangt om 18.30 uur de half-uurs-kerstsamenzang aan. Een mooie medley van oude en nieuwere kerstmuziek is daarvoor samengesteld. Allemaal goed te zingen liederen, ook als je niet zo vertrouwd bent met de kerk.

In de dienst die daarop volgt, om 19.30 uur, is het thema "sterren stralen". We noemen de dienst graag laagdrempelig en stijlvol. En precies dat maakt hem bijzonder: we zoeken de brug van toen naar vandaag. Met een belangrijk accent op wat sprankelt en straalt in onszelf. Het is te plat om te stellen dat we allen sterren zijn. Maar gelovig gezien is er in elk van ons iets te vinden en te raken waarin we wegwijzers, stralende medemensen of licht kunnen zijn voor anderen.

In de liturgie vindt u louter mooie liederen, pakkende teksten en een 'gebed met open ogen' waarin we licht ontsteken voor wie licht nodig hebben.

Het is leuk dat de herbergcommissie Wim weer gevraagd heeft een projectkoor te leiden (tweede repetitie op zaterdag 22 december, van 10.00 tot 12.00 uur), dat in deze avondviering een stevige rol vervult. Samen hebben Wim en ik de liturgie gemaakt, en Rien Verwijs (organist) werkt enthousiast mee aan dit geheel.

Stralend licht

Op kerstmorgen (maandag), maken we mee hoe herder Jesse grote avonturen beleeft. Zijn collega's, stoere mannen die een pesterij niet schuwen, beseffen dat wat de engelen hebben gezongen en gezegd geen vrijblijvend praatje is over vrede en licht. Deze kerstvertelling in de dienst vormt de basis voor de kindernevendienst. In de ochtend lezen we het Lucasevangelie als was het een musical: tekst en muziek passen in elkaar en zo maken we samen het kerstverhaal. Natuurlijk is er ook

een overdenking en zien we hoe het toch goed kan komen met het licht, ook al gaan de kaarsen stuk voor stuk uit. Het thema is dan "Stralend licht".

Mooie ervaring

Kerst biedt uitgelezen mogelijkheden om eens een kennis, familielid, vriend of buur uit te nodigen om mee te gaan naar kerstherberg, projectkoor of kerstdiensten. Doen! In andere jaren waren de reacties heel positief en bleken de diensten voor sommigen een verademing of lieten zij oude kerkbeelden (saai, grijs, oud, traditioneel) kantelen.

Fluit

In de kerstvertelling komt een fluit voor. Dat brengt me ertoe jullie iets te vertellen over het cadeau wat ik uiteindelijk heb gekocht van het geld dat in de spaarpot en via persoonlijke bonnen of giften aan mij werd gegeven bij mijn afscheid van Bolnes. Het was een indrukwekkend bedrag, omgeven met zoveel liefde dat ik er even over deed om te beslissen hoe we het zouden besteden. Ik heb me georiënteerd op een vervolg op mijn muzikale 'carrière'. Al 60 jaar speel ik sopraanblokfluit en tot een tijd geleden trompet. Dat laatste lukt niet meer. Na mijn pensioen hoopte ik een nieuwe impuls te vinden. Dus heb ik me georiënteerd, o.a. via een oproep in het AD (lezershelpenlezers). Wat een genot, al die reacties! Ik werd geattendeerd op een werkplaats in Utrecht en heb daar een barok-tenorblokfluit laten maken van perenhout met vier kleppen, waardoor

ik met mijn korte vingers toch de grote afstanden kan overbruggen die bij zo'n grotere fluit horen. Er zit een knik in de fluit waardoor ik zonder verkramptheid in een goede houding spelen kan. Helemaal op maat dus en ouderdoms'proof! Het geluid is schitterend en diep. De grepen zijn bijna hetzelfde als op de sopraanfluit, dus kan ik er na een week al aardig mee uit de voeten. Ik vind het terecht om dit te melden, want dit is echt een heel mooi cadeau!

Tenslotte wensen Wim en ik u en jou van harte mooie kerstdagen toe, vredevol, hoopvol en licht. Ik hoop dat u daarna vol goede moed het nieuwe jaar in gaat. Houd elkaar vast. En wees zuinig op de mensen die in dit tussenjaar extra belast zijn met aandachtswerk en opbouwwerk.

Met een lieve groet uit Voorburg, van (Wim en) Ria Keijzer.

Kerstherberg 2023 met als thema 'Volg de ster' op 24 december

Als u deze Kerk aan de Maas ontvangt is het al bijna Kerst.

De Kerstherberg staat al voor de deur. In de nieuwsbrief die u ontving per mail staat het programma en de vraag om hulp duidelijk beschreven. We zijn al erg blij met de hulp die aangeboden is. Dank daarvoor. Nog even in het kort:

De Kerstherberg is een open herberg voor mensen van alle leeftijden uit de buurt en van de kerk. Er is 's middags een inloopprogramma met leuke mogelijkheden van ontmoeting, creativiteit en presentaties. De middagactiviteiten lopen toe op een gezamenlijke maaltijd.

Samen met de Groene Tuinkerk hebben we een aantrekkelijk programma gemaakt voor de Kerstherberg. In de Groene Tuinkerk wordt de Kerstherberg op 23 december gehouden.

Na de maaltijd volgt om 18.30 uur een half uur Kerstsamenzang met bekende kerstliederen. Aansluitend om 19.30 uur is er een Kerstavonddienst.

Leest u nog even het stuk van Ria Keijzer-Meeuwse dat hierboven staat, over de Kerstavonddienst en Kerstmorgendienst, diensten waarin iedereen welkom is.

De Kerstherberg is een project van en voor ons allemaal. Nodigt u vooral anderen uit om (mee) te komen. We hopen dat iedereen die geweest is kan zeggen dat ze een warm gevoel aan deze dag hebben overgehouden.

We wensen u gezegende dagen toe.
De Kerstherbergcommissie

Agenda van 23-12-2023 t/m 19-01-2024

Zaterdag	23-12	Kerstprojectkoor 10.00 u
	23-12	Kerstherberg Groene Tuinkerk 14.00 u
Zondag	24-12	Kerstherberg 15.00 u
	24-12	Kerstavond dienst 19.30 u
Maandag	25-12	Kerstmorgendienst 09.30 u
Zondag	31-12	Kerkdienst 09.30
	31-12	SARI dienst Oudejaarsavond in Rijsoord 19.30 u
Woensdag	03-01	Gez. Moderamen in Bolnes 14.00 u
Zaterdag	06-01	Voedselbank 11.00 u
Zondag	07-01	Nieuwjaarwensen 09.30 u Kerkdienst 10.00 u
Maandag	08-01	Liedboekgroep 19.30 u
Vrijdag	12-01	Samen aan tafel 18.00 u
Zondag	14-01	Kerkdienst 09.30 u
Maandag	15-01	Gez Kerkenraad in Groene Tuinkerk 19.30 u
Dinsdag	16-01	Vrouwencontactgroep 13.00 u
Donderdag	18-01	College van Kerkrentmeesters 19.30 u

Agenda

Mutaties

Wijziging emailadres:

Het emailadres van Ad Ruinard wordt: adriaanruinard@gmail.com

Overleden:

Els van Baarle-Weima, geboren 24 november 1947, overleden 24 november 2023.

Verhuisd:

Mevr. Hetty van der Graaff is verhuisd naar De la Reystraat 616, 2987 XR Ridderkerk.

Ingeschreven:

Mevr. Adri van Hemert – Voogt, Leklaan 21, 2987 EJ Ridderkerk

Flitsen uit de kerkenraad van 20 november 2023

De voorzitter Henk den Breejen opent de vergadering met een gebed. Daarna wordt kort stil gestaan bij het overlijden van Paulien Witter en Johan Bekkema. Vanuit de wijken worden zieken genoemd en gemeenteleden die te maken kregen met een overlijden in directe familiekring.

Het moderamen doet verslag van het gesprek met de financiële mensen van de classis. We hebben toestemming om met de Groene Tuinkerk samen een predikant voor 1 fte te beroepen. De volgende stap is nu drie mensen te vragen voor de beroepingscommissie.

De kerkenraad gaat akkoord met de voorgestelde namen, de voorzitter zal deze mensen benaderen.

Verder zal er een gemeenteberaad gehouden worden op 3 december. Bij dat gemeenteberaad zal de gemeente weer bijgepraat worden over de stand van zaken (*dat gemeenteberaad is inmiddels al geweest, u vindt het verslag hieronder in deze Kerk aan de Maas*).

De begrotingen van de kerk en van de diaconie worden in de kerkenraad gepresenteerd en toegelicht. Nadat enkele vragen beantwoord zijn, worden de begrotingen goedgekeurd. Gemeenteleden kunnen via Henk den Breejen en Nico Wendrich de begrotingen ook inzien.

Wat betreft het pastoraat: ds. Bartelink is ziek en zal nog een tijd niet kunnen werken. Ria Keijzer is beperkt beschikbaar en ds. Bolhuis is niet beschikbaar, daarom zoekt het moderamen nog iemand die in noodgevallen bijstand in pastoraat kan verlenen (*inmiddels is daarvoor ds. Pullen bereid gevonden*).

De diaconie vertelt over alle activiteiten die er deze maand lopen.

De Werkgroep Eredienst vertelt over het Adventsproject en de plannen voor de diensten met Kerst. Tenslotte dankt de voorzitter ieder voor de inbreng en sluit de vergadering af met gebed.

Wil Wendrich, scriba

Gemeenteberaad zondag 3 december 2023

Jan Luijendijk opende het gemeenteberaad en heette iedereen van harte welkom. Er waren rond de 40 gemeenteleden aanwezig.

Toestemming van de classis

Als eerste punt stond op de agenda de reactie van de classis op onze aanvraag voor het beroepingswerk. De classis heeft goedkeuring gegeven aan de PG Bolnes en de Groene Tuinkerk om samen een predikant voor 1 fte te beroepen. Daar zijn we natuurlijk blij mee. Er is gekeken naar de meerjarenbegroting (8 jaar) van beide kerken, de inkomsten van Bolnes via verhuur aan HOWH zijn daarbij wel meegenomen en vormen een aanzienlijk deel van onze inkomsten.

GOEDGEKEURD

De classis zal half december de solvabiliteitsverklaring naar ons sturen. Dan kan er vanaf 1 januari gestart worden met beroepen.

Beroepingscommissie

Er zijn 3 gemeenteleden beschikbaar gevonden om namens Bolnes in de beroepings-commissie te gaan, dat zijn Janny van der Voort, Gerda van der Schilt en Stefan Leertouwer. We zijn blij met hun toezegging. Ook de Groene Tuinkerk levert drie commissieleden. De Groene Tuinkerk heeft deze weken ook een gemeenteberaad, zodat alle gemeenteleden op de hoogte zijn.

Er ligt al een gemeenteprofiel en een predikantsprofiel, ook is er een concept advertentie opgesteld. Op 15 januari is er een gezamenlijke kerkenraadsvergadering, die geldt als het officiële startmoment voor de beroepingscommissie.

Begrotingen

Daarna vertelde Jan dat de begrotingen van de kerk en de diaconie in de kerkenraad besproken en goedgekeurd zijn. Gemeenteleden die de begrotingen willen inzien, kunnen bij Henk den Breejen en bij Nico Wendrich terecht. De begrotingen staan ook op de website van de kerk (www.pgbolnes.nl - Over ons - ANBI).

Kerst en alles wat daarbij hoort

Janny van der Voort praatte de gemeenteleden bij over alles wat er deze maand gaande is.

Kerstengelen gaan tijdens deze Advent op pad om mensen te verrassen.

Er is weer een Sing Inn en een Ronde Tafel over de kerstmorgendienst op 6 december, een kerstmaaltijd met Slikkerveer door de diaconieën op 12 december en Samen aan Tafel op vrijdagavond 15 december. Er komt weer een kerstherbergkoor,

voor de kerstavonddienst. Dit koor repeteert op **dinsdag 19 december om 19.30 uur** en op **zaterdag 23 december om 10 uur**. De Kerstherberg die op zaterdag 23 december 's middags in de Groene Tuinkerk is en op zondag 24 december vanaf 15 uur in Bolnes. De gemeenteleden konden meteen posters meenemen om thuis op te hangen en door te geven.

Voor deze kerstherberg zijn nog veel helpende handen nodig, vertelde Janny. Ze liet de 'kerstzuil' zien, waar alle hulpvragen op staan. Die kerstzuil zal de komende weken in de hal staan. Iedereen kan een formulier meenemen om in te vullen waar hij of zij mee wil helpen, van soep koken tot koffie schenken, van inrichten tot opruimen.

Ook deed Janny een oproep voor de tentoonstelling. Wie thuis een mooie kerststal of kerstster heeft en die wel een paar dagen kan missen, kan die naar de kerk brengen voor de tentoonstelling (wel graag voorzien van naam).

Folder van drie kerken in Bolnes

Tenslotte meldde Janny dat er een folder in de maak is waarin de kerken van Bolnes hun kerstvieringen aankondigen, een gezamenlijke actie dus. Die folder wordt huis aan huis verspreid en daarvoor zijn bezorgers nodig. Ook daarvoor hebben zich al vrijwilligers gemeld! Hartelijk dank allemaal.

Rondvraag

Vraag: zijn suggesties vanuit de gemeente voor mogelijke predikanten welkom? Dat zijn ze zeker, de beroepingscommissie zal dit meenemen.

Vraag: Wat is 't Anker precies? Dat is de pioniersgemeente bij de Boezemkerk, een initiatief van de Hervormde Kerk van Ridderkerk. Met Peter Huijser als pionier en als wijkpastor voor de Boezemkerk. 't Anker heeft een kringloopwinkel in het wijkcentrum in Bolnes, ze organiseren daar ook maaltijden, ze hebben diensten in de Klinker en andere activiteiten.

Hierna sloot de voorzitter het gemeenteberaad en dankte iedereen voor de inbreng.

Wil Wendrich, scriba

Kerst

In een droom liep ik een winkel binnen.
Achter de toonbank stond een engel.
Ik vroeg: 'Wat verkoopt u hier?'
'Alles wat u wilt', zei de engel.
'O', zei ik, 'echt waar?' 'Ik wil dan graag:
vrede op aarde,
geen geweld meer op straat,
geen honger meer
en een huis voor iedereen.'
'Wacht even', zei de engel,
'u begrijpt mij verkeerd.
Wij verkopen hier geen vruchten.
Enkel zaden die u zelf kunt zaaien...'

Bron: Elizabeth Magazine

*De redactie van Kerk aan de Maas wenst alle lezers
Goede Kerstdagen en een voorspoedig 2024!*

Kerstviering voor ouderen in de Christus is Koningkerk

Op woensdag 12 december was er de Kerstviering van de leden van Christus is Koning kerk samen met de gemeenteleden van Kerk aan de Maas. Hieronder enkele reacties.

Anja van der Graaf schrijft:

We werden warm verwelkomd door de gastvrouw. Een volle zaal met mensen. Het zag er gezellig uit. We werden verrast met koffie/thee met een heerlijk stuk appeltaart.

We hadden muzikale begeleiding van een jonge violiste en een fluitiste op diverse fluiten. René Barnard bespeelde het orgel en begeleidde ons bij het zingen. Vooral de violiste speelde heel mooi.

Er werden verhalen verteld van hoe de kerst vroeger werd gevierd vanuit de eigen huiskamer. Daarna werd het Kerstverhaal verteld door de voorganger, Ds. van de Wetering. Het verhaal ging over de geboorte van Jezus en het delen met elkaar.

We hebben een overheerlijke High tea gehad, met heerlijke zoete en hartige hapjes.

We hebben genoten van deze prachtige warme middag.

Na afloop kregen we een mooie kerstster en een mandarijn.

Hartelijk dank voor alle medewerkers.

Het was een fijne middag.

Groetjes van Anja van de Graaf

Dirk Ketting schrijft:

Het was erg druk in de zaal zodat we een plekje moesten zoeken aan een tafeltje waar bekende mensen zaten.

Na het bakje thee en de appeltaart begon het programma. De dominee vertelde aan de hand van een filmpje waar de liederen vandaan kwamen waarna wij deze liederen zongen onder begeleiding van orgel en panfluit. Daarna kregen we filmpjes van gemeenteleden te zien hoe het kerstfeest in hun jonge jaren werd gevierd, sommigen hadden geen kerstboom in huis maar wel kaarsen en tijdens de kerkdienst werd het verhaal verteld van de geboorte van de Here Jezus.

We hebben veel liederen gezongen en geluisterd naar orgel en vioolspel. Toen het pauze was werd er limonade, wijn en advocaat met slagroom geserveerd.

Na de pauze werd er een verhaal door de dominee voorgelezen. Aan het einde van de kerstviering werd het 'Ere zij God' gezongen waarna wij werden bedankt en aan de uitgang kregen we nog een kerstster en een mandarijn mee naar huis.

Het was een gezellige middag met veel bekende en onbekende mensen. Ik heb ervan genoten!

Met vriendelijke groeten,
Dirk Ketting

Kerstengelbezoekjes

Reacties van gemeenteleden

“Beste kerstengel,
Je maakt me blij in deze tijd met telkens een leuke verrassing van jou.
Dank je wel en fijne feestdagen,
Christa Smit”

“De bezoeken van de engel zijn een warm gebaar.”

“Ook wij kregen een engel op bezoek, naast een prachtige kerstengel een mooi lied van Sytze de Vries. Wat ontroerend om dit te mogen ervaren.
Dank je wel, lieve engel!
Paul en Janny”

De Kerstengelen komen na de feestdagen bijeen op donderdag 11 januari om 9.30 uur om hun ervaringen te delen en de reacties van hun bezoeken te horen. Reageert u vooral op uw bezoeken van de engel op het mailadres: kerstengel.pgbolnes@gmail.com

Janny van der Voort

Eeuwigheidszondag

Op zondag 26 november 2023 was het Eeuwigheidszondag in de kerk. Er werden kaarsen aangestoken voor de dit jaar overleden gemeenteleden. Wie dat wilde, kon zelf ook een kaarsje aansteken als gedachtenis. En er was een mooie symbolische bloemschikking met witte rozen en gipskruid.

Gemeenteberichten

Meeleven

Op 24 november is ons gemeentelid **Els van Baarle-Weima** overleden op de leeftijd van 76 jaar. Ze woonde sinds begin van dit jaar in de Riederborgh. Els waardeerde het bezoek vanuit de kerk en heeft, als ik bij haar was, een paar maal voor me op haar mondharmonica gespeeld. Vol trots heeft ze altijd verteld over de liefde en zorg die ze van haar kinderen heeft ontvangen.

Al ruim voor haar overlijden heeft Els aangegeven hoe ze over haar afscheid dacht. Haar kinderen hebben haar wensen gerespecteerd en op een liefdevolle manier afscheid van haar genomen. We wensen de kinderen en kleinkinderen van Els kracht en sterkte in dit verlies.

Carla Trouw, wijkouderling

Annie Witter heeft zorgen om haar gezondheid. Na een ingreep bij de cardioloog bleven er problemen. Er is nog verder onderzoek nodig om dit uit te zoeken. We wensen haar veel sterkte in deze onzekere tijd.

Het revalideren van **Annemarie Tamerius** (tijdelijk in Tiendhove, in Krimpen aan de IJssel) gaat goed. Zij streeft ernaar om met Oud- en Nieuwjaar weer thuis te zijn.

Jenny Vogel-Ouwens heeft in het ziekenhuis gelegen, maar is nu gelukkig weer thuis. We wensen haar sterkte en een goed herstel.

Joke Bouman moet zware behandelingen ondergaan. We hopen met haar op herstel en wensen ook haar veel sterkte.

Bevestiging

Wij zijn met een viertal mensen uit Bolnes naar een dienst geweest in Bergeijk. Onze voormalige predikant Joke van der Neut is daar bevestigd als predikant met bijzondere opdracht. Het was een mooie dienst waar wij ook het avondmaal met elkaar gevierd hebben.

Groet Bep Klerk

Bedankt

Hartelijk dank voor de prachtige kaart met de namen van alle kerkgangers erop, en voor de kaarten die gemeenteleden mij persoonlijk hebben gestuurd, nadat ik flink ziek ben geworden in reactie op een medicijn om een longaanval te verhelpen. Ik krijg hele goede begeleiding, straks ook van een bedrijfsarts. Het ziet ernaar uit dat ik na de voorjaarsvakantie mijn taken, dus ook het consulentchap voor Bolnes, weer kan gaan oppakken.

Groeten en de beste wensen voor u en voor de gemeente in 2024!

Ds. Christi Bartelink- van den Dool

Onderhoud aan de kerktuin

Cees Hoogendijk heeft zich ontfermd over de boom die naast de pastorie stond, de boom leverde gevaar op voor de dakgoot.

En zoals Cees zijn er veel gemeenteleden die als vrijwilliger allerlei taken in de kerk verrichten, bv. aan het gebouw, in de keuken, bij de schoonmaak,

onder het kerkgebouw of bij de zonnepanelen en warmtepompen.

Waarvoor hartelijk dank!!

Bas Geelhoed

Zet het alvast in uw agenda: Groothuisbezoek

Na de Kerst gaat het pastoraal team aan de slag om het groothuisbezoek voor te bereiden. Het thema is dit jaar, passend binnen het thema van de PKN, het 'Onze Vader'. Iedereen kent het, hoe bewust zijn we ons van wat we bidden? Er zijn ook andere teksten, welke spreekt u aan?

Als introductie bij de groothuisbezoeken zal de kerkdienst van 28 januari gewijd zijn aan dit thema.

U kunt voor het groothuisbezoek kiezen uit 3 data:

- woensdag 31 januari van 19.30 tot 21.30 uur
- maandag 5 februari van 11.00 tot 14.00 uur
- dinsdag 6 februari van 11.00 tot 14.00 uur.

De plaats is steeds de kleine zaal van de kerk en op 5 en 6 februari is de lunch inbegrepen.

U kunt intekenen op een van deze data op de lijst in de kerk of via Wil Wendrich, 0180 487050, scriba@pgbolnes.nl.

Enkele voorbeelden van het Onze Vader ziet u hieronder:

Onze Vader (uit Tsjaad)

Zeg niet Vader,
als je geen kind kunt zijn.
Zeg niet onze,
als je slechts aan jezelf denkt.
Zeg niet hemel,
als je slechts naar aardse zaken verlangt.
Zeg niet uw naam worde geheiligd,
als je voortdurend je eigen eer zoekt.
Zeg niet uw rijk kome,
als je alleen maar hoopt er zelf beter van te worden.

Zeg niet uw wil geschiede,
als je geen tegenslag kunt verdragen.
Bid niet voor het brood van vandaag,
als je niet voor de armen wilt opkomen.
Bid niet voor vergeving van schulden.
als je in wrok leeft met familie of bureu.
Bid niet voor een leven zonder bekoring,
als je voortdurend met het kwaad omgaat.
Bid niet voor een leven zonder kwaad,
als je niet op zoek bent naar het goede.
Zeg niet amen en zo zij het,
als je dit gebed niet ter harte neemt.

Bron: "Baraka", driemaandelijks tijdschrift van en voor pastors in Tsjaad.

Het Onze Vader voor kinderen

Lieve God,
U bent onze Vader en u woont in de hemel.
Uw naam is heilig en wij prijzen die naam.
U bent de koning!
Help mij om die dingen te doen waardoor de aarde steeds een beetje meer op de hemel gaat lijken.
Geef ons iedere dag wat wij nodig hebben.
Vergeef de fouten die ik maak.
U vergeeft ons de fouten die wij maken, help ons om ook de fouten van anderen te vergeven.
Help mij om steeds de weg te gaan die goed is.
Wanneer er nare dingen om mij heen zijn, bescherm mij dan.
Alles is van U! U bent groot, machtig en bijzonder!
Uw liefde zal voor altijd en altijd blijven bestaan.
En zo is het!
Amen!

Theeconcert

Ook iets om alvast in uw agenda te zetten: Op zaterdagmiddag **10 februari** geven Thea Verhagen (orgel) en Marie-Christine Goergen (fluit) een concert in de kerkzaal.

Thea is een van onze organisten, Marie-Christine is fluitist, muziekdocente en musicoloog.

Thea en Marie-Christine geven vaker samen concerten. Ze zullen in dit concert het samen spelen afwisselen met solospel. Marie Christine zal de stukken kort toelichten.

In de pauze is er thee en koffie met lekkernijen en na afloop is er een hapje en een drankje. Het concert begint om 14.30 uur, de kerk is open vanaf 14.00 uur.

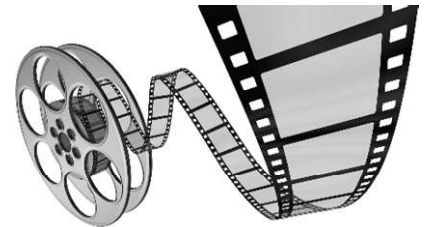
De toegang is gratis, er is bij de uitgang een collecte voor de onkosten.
Informatie: Wil Wendrich

Vrouwencontactgroep

De volgende bijeenkomst van de Vrouwencontactgroep is op 16 januari om 13.00 uur. Deze dinsdagmiddag verzorgen Nel en Truus de middag. We laten ons verrassen: voor deze middag staat er een film op het programma. Welke? Dat is nu net de verrassing. U bent van harte welkom op onze middagen!

Gerda en Janny

Verjaardagen

December

23 Tonia Huyers
25 Jibbe van der Pijl
26 Hetty van der Graaff
26 Bert Ruinard
27 Janita Verwoert-Schop
28 Marlies Vonk-den Breejen
28 Ann Blokland-Kamerma
29 John de Jongste

Januari

1 Corrie de Ruiter-Kwantes
1 Marjon Koers-Hoogendijk
2 Peter van der Graaf
3 Vincent Kranenburg
5 Peter Ophof
12 Carla Trouw-Booi
16 Stijnie de Jong-Nugteren
19 Wilma Ylmaz-de Rooy
21 Wil Wendrich-Tamerius

Bloemen van de kerk

De bloemen van de kerk zijn de afgelopen weken, als groet en bemoediging, namens ons allen gegaan naar:

- Gerard en Ineke van Galen-van der Waal op 26 november;
- Joke Bouman op 3 december;
- Paula Schlüsselburg-Lodder op 10 december;
- Diny Sahulata-Biesbroek op 17 december

Weet u misschien ook iemand die we er blij mee kunnen maken? Laat het mij weten!

Met vriendelijke groeten, Wil Wendrich, tel 0180 487050, scriba@pgbolnes.nl

Samen eten

Op **vrijdag 12 januari** is er weer een gezellige maaltijd in de grote zaal van de kerk.

Het menu is nog een verrassing, maar dat het weer smullen wordt, dat staat wel vast.

Ook zijn er weer hulpkrachten nodig om dit diner klaar te maken. Het is gezellig werk en tussendoor hebben we ook tijd voor een kopje koffie of thee.

We gaan aan tafel om 18 uur, inloop vanaf 17.30 uur. De helpers zijn welkom vanaf 15.00 uur.

Komt u ook? En brengt u iemand mee? Iedereen is welkom, graag aanmelden **uiterlijk maandag 8 januari**. De kosten: € 7,50.

Heeft u dieetwensen, of heeft u vervoer nodig? Geef het door, het wordt geregeld.

Tot ziens op 12 januari!

Wil Wendrich, scriba@pgbolnes.nl 0180 487050 / 06 820 66 497

DE GROENE

POLLEPEL
CATERING | KOOKSCHOOL
Genieten van gezond eten

Marianne van Wijhe
Nicolaas Beetslaan 66
2985 VH Ridderkerk
06 - 3616 8156
marianne@degroenepollepel.nl
www.degroenepollepel.nl

In januari zal de Actie Kerkbalans weer van start gaan. Dit jaar loopt de actie van 13 tot en met 27 januari. Er zal iemand bij u thuis langskomen om de brief met het verzoek voor uw Vaste Vrijwillige Bijdrage (VVB) over het jaar 2024 aan u te overhandigen. Uw antwoordstrook waarop u uw bijdrage aan onze kerk van Bolnes voor het jaar 2024 kunt aangeven, wordt dan later weer bij u opgehaald. Met uw jaarlijkse VVB zorgt u ervoor dat ons gemeentezijn ook dit jaar weer financieel haalbaar wordt.

Leden die verder weg wonen ontvangen de brief per post. Heeft u geen brief van ons ontvangen, en wilt u toch bijdragen, neem dan alstublieft contact met mij op.

Zou u het team van bezorgers willen versterken en ook een aantal bezorgadressen voor uw rekening willen nemen, dan hoor ik dat graag van u. We hebben op dit moment minimaal 1 bezorger nodig.

Ook als u andere vragen heeft dan kunt u bij mij terecht.

Mogen we weer op u rekenen? Alvast hartelijke dank voor uw bijdrage.

Geef vandaag voor de kerk van morgen

Namens het College van Kerkrentmeesters,
Winy van der Pijl (+31 – 6290 30652)
VVB-coördinator

Collectes

Datum	Bestemming	Bedrag
19-11-2023	Kerk	€ 48,65
19-11-2023	Diaconie	€ 52,50
19-11-2023	Project kinderen in Mexico	€ 57,05
26-11-2023	PKN Pastoraat	€ 96,85
26-11-2023	Diaconie	€ 85,40
26-11-2023	Project kinderen in Mexico	€ 107,10
3-12-2023	KIA Oeganda	€ 66,50
3-12-2023	JOP	€ 51,70
3-12-2023	Adventsproject kinderen in Oekraïne	€ 80,90
10-12-2023	KIA Myanmar	€ 59,55
10-12-2023	Kerk	€ 54,80
10-12-2023	Adventsproject kinderen in Oekraïne	€ 76,55

Collectes

De kinderjaren van Christus

Gerard van Honthorst was een Nederlandse schilder die werkte in de trant van Caravaggio, die de 'chiaroscuro' techniek ontwikkelde met haar contrasten tussen licht en donker. Van Honthorst weet deze techniek meesterlijk toe te passen in dit schilderij uit 1620 getiteld De kinderjaren van Christus.

Het geeft Jezus weer als jongen in de leer bij zijn menselijke vader, een timmerman.

Maar het heldere licht van de kaars in zijn hand en het nog helderder licht op zijn gezicht wijzen op de roeping die zijn Vader in de hemel hem gaf: om het licht te zijn van de wereld.

Jezus werkte zijn hele leven met hout. Als leerling van zijn vader Jozef leerde hij over de eigenschappen van de verschillende bomen en over manieren om boomstammen voor bewerking klaar te maken. Hij ontdekte in het bijzonder hoe hij met de nerf van het hout mee moest werken om zijn werk sterk en mooi te maken. Hij was een meestertimmerman.

Gerard van Honthorst: De kinderjaren van Christus, 1620,
olieverf op doek,
137 x 185 cm, Hermitage, St. Petersburg.

Van het bewerken van hout stapte Jezus over op het bewerken van het hart en verstand van zijn discipelen. En toen, op de donkerste dag van zijn leven, de eerste Goede Vrijdag, overmeesterde hout hem. Met hamer en spijkers spijkerden Romeinse soldaten de timmerman-verlosser vast op een ruwhouten kruis.

Uit deze grote omkering van rollen vloeide de overwinning op de zonde en de onttroning van de duisternis voort, alsook de verzoening van alle schepselen met hun schepper-God.

Mogen onze levens steeds meer meewerken met de nerf van het heelal, zodat onze relaties en ons werk, onze kerken en gemeenschappen winnen aan kracht en schoonheid.

Gerard van Honthorst (1590-1656) werd geboren in Utrecht in een kunstenaarsfamilie. Hij ging in de leer bij zijn vader en Abraham Bloemaert. Na een verblijf in Rome keerde hij in 1620 terug in Utrecht. Hij werd daar een vooraanstaand vertegenwoordiger van de Utrechtse caravaggisten, Nederlandse navolgers van de Italiaanse schilder Caravaggio. Hij vestigde zijn reputatie vooral door zijn schilderijen van nachtelijke scènes met figuren in kaarslicht. Weer later verwierf Van Honthorst als portretschilder een vooraanstaande positie in hofkringen in Den Haag en Engeland. Aan het eind van zijn leven keerde de schilder terug naar Utrecht, waar hij in 1656 overleed.

Bron: *ArtWay beeldmeditatie, Jonathan Tame, 13 mei 2012*

Berichten van de diaconie

Opbrengst van de collectes voor Mexico

Van 15 oktober t/m 26 november was de 3^e collecte bestemd voor de creatieve projecten voor kinderen en jongeren met 'een rugzakje' in Mexico o.l.v. Nellie Markus. De totale opbrengst bedraagt € 455,70. Een mooi bedrag, hartelijk dank daarvoor!

kerk in actie

De collectedoelen in de komende weken

Zondag 24 december, 4^e Advent (Kerstavond): PKN kinderen en jongeren

Jozef, Maria, de herbergier, de herder, de wijzen...

Het kerstverhaal kent talloze personages, die elk op hun eigen manier, met hun eigen gedachten en gevoelens, in het verhaal zitten.

Met de KerstChallenge, een spel van de jeugdwerkorganisatie van de Protestantse Kerk, kruipen jongeren in de huid van deze personages uit het verhaal. Maar liefst zesduizend jongeren doen hier elk jaar aan mee en ontdekken zo meer over de Bijbel. Er is ook altijd een diaconaal thema in het spel verweven.

Maandag 25 december, 1e Kerstdag: Kinderen in de knel

Op 1e Kerstdag sluiten we ons Advents en Kerstproject af: Geef Licht, help kinderen in Oekraïne de oorlog door.

Veiligheid, stabiliteit en psychosociale ondersteuning is wat zij nu hard nodig hebben. Dat is precies wat Kerk in Actie hun wil bieden. Door de jarenlange contacten met Oekraïense kerken kan Kerk in Actie hulp bieden in het hele land. Zij bieden kinderen een veilige plek om te spelen en psychosociale hulp om mentaal gezond te blijven.

Oekraïense gezinnen ontvangen voedsel- en zadenpakketten, zodat ze

toch eten op tafel hebben. Op centrale plekken in getroffen steden staan mobiele locaties waar kinderen en hun ouders kunnen opwarmen en hun verhaal kwijt kunnen. Kerk in Actie helpt ook bij het herstel van kapot gebombardeerde schoolgebouwen, zodat kinderen kunnen blijven leren.

Zondag 14 januari: Binnenlands diaconaat, armoede

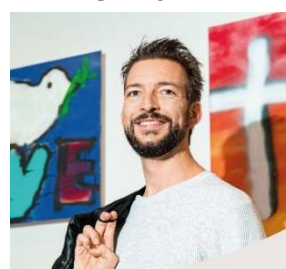

Armoede is een groeiend probleem in Nederland: een miljoen mensen kan de eindjes nauwelijks aan elkaar knopen.

Met de actie 'Samen tegen armoede' staan kerkelijke gemeenten, gefaciliteerd door Kerk in Actie, op tegen armoede in Nederland. De acute nood wordt bestreden door het inzamelen van voedselpakketten voor de Voedselbank.

Voor de lange termijn werkt Kerk in Actie samen met SchuldHulpMaatje om mensen te helpen uit schulden te komen of te voorkomen dat ze daarin terechtkomen.

Zondag 21 januari: PKN Missionair werk

Sinds het ontstaan van pioniersplekken is er veel geëxperimenteerd met en geleerd over nieuwe vormen van kerk-zijn. Via online modules over thema's als 'Hoe ontdekken we samen het christelijk geloof?', 'Hoe ontdekken we waar we als kerk van toegevoegde waarde kunnen zijn?' en 'Hoe bouwen we een nieuwe gemeenschap met mensen buiten de kerk?' stelt de Protestantse Kerk de opgedane kennis gratis en breed beschikbaar voor pioniersplekken, andere vormen van kerk-zijn en bestaande gemeenten die 'kerk naar buiten' willen zijn.

De 3^e collecte van 31 december t/m 11 februari: Draagt Elkanders Lasten Ridderkerk

Deze interkerkelijke Ridderkerkse stichting beoogt armen en kansarmen, in met name Oost Europa, te ondersteunen. Dit doel wordt verwezenlijkt door ondersteuning van projecten in, en het organiseren van transporten met hulpgoederen naar, met name, Oost Europa: Roemenië en Moldavië. En door het verspreiden van Bijbels en evangelisatiemateriaal aan volwassenen en kinderen.

Het uitgangspunt voor hun handelen is Gods Woord en de opdracht vanuit dat Woord 'om onze naaste lief te hebben als onszelf'. De doelgroepen waaraan hulp wordt geboden zijn gezinnen, kinderen en ouderen die niet in eigen levensonderhoud kunnen voorzien en moeten leven in armoede. Omdat ze het gezin zien als basis van de samenleving moet hier de hulp starten en daarmee tevens het begin worden gelegd voor de ontwikkeling van volgende generaties.

Om hieraan te voldoen wordt ook hulp geboden aan de opvang van kinderen vanaf 0 jaar in (christelijke) kinderopvangprojecten. De hulpverlening gebeurt alleen via erkende, vertrouwde (Roemeense of Moldavische) christelijke organisaties zodat geld en goederen niet op verkeerde plaatsen terecht komen. De hulpverlening bestaat uit financiële, materiële en sociale hulp. Helpt u mee om deze collectes tot een succes te maken?

De Wensboom

Wat fijn dat de sterren in De Wensboom weer zo gretig aftrek vonden op 3 december j.l., hier in de Kerk aan de Maas en in de Groene Tuinkerkerk! Wat fijn voor deze kinderen uit financieel kwetsbare gezinnen! Marit heeft op 18 december alle cadeautjes naar de Social Store in Ridderkerk gebracht waar ze door Wilma Bracké met open armen werden ontvangen. Zij zorgt ervoor dat alle cadeautjes voor kerst aan deze kinderen worden uitgedeeld.

Voedselbank

Op zaterdag 6 januari kunt u weer producten inleveren voor de Voedselbank. Gevraagd worden: houdbare melk., macaroni/rijst, pindaakaas, jam, wasmiddel, potten en blikken met groente en verder alles wat houdbaar is.

U kunt alles inleveren tussen 11 uur en 12 uur bij de ingang van ons kerkgebouw.

Namens de diaconie en vooral namens de mensen die het zo hard nodig hebben: hartelijk dank.

Marjan Geelhoed & Arja van Wingerden

Kerstwens

*De diaconie wenst u fijne kerstdagen en een mooi, gezond en liefdevol 2024!
Veel dank voor uw betrokkenheid en steun aan alle mooie doelen & projecten
van het afgelopen jaar!*

Zo kunnen we met elkaar betekenisvol zijn.

Een hartelijke groet van Arja, Marjan, Marit, Nico en Marjon

Zondagavondzang in de Bethelkerk

Het Bethelkerkkoor Zwijndrecht wenst u allen goede Kerstdagen en een gezegend, gelukkig en gezond Nieuwjaar toe. Ook in dit nieuwe jaar willen we de Lofzang gaande houden. Wij nodigen u hierbij uit om met ons te komen zingen op zondag 21 januari as. om 19.30 uur in de Bethelkerk.

Na een drukke maand vol licht willen wij in deze zangavond zingend de vraag beantwoorden waarom Christus eigenlijk naar ons toegekomen is. We doen dat met het zingen van vele, vooral bekende, liederen.

De toegang is gratis, wel is er aan de uitgang een collecte voor bestrijding van de kosten. Alle informatie over de zondagavondzang en over ons koor vindt u ook op www.bethelkerkkoor.nl.

Graag tot ziens in de Bethelkerk,
Ries Knook

Bericht van Gospelkoor Share

Altijd al mee willen zingen met een Paasconcert? Houd je net als wij van zingen? Wil je eens weten hoe het is om meerstemmig paasliederen te zingen? Kom dan op donderdag 11 januari 2024 naar onze Paas kick-off.

11 januari 2024, 18.45-22.00 uur. Kosten €7,50, inclusief hapje en drankje. Locatie: Harpe Davids, Kerkweg 80, Ridderkerk

Word je net zo enthousiast als wij na de kick-off ... Blijf dan lekker meedoen op projectbasis t/m het Paasconcert in maart 2024. Voor meer informatie en inschrijven: <http://gospelkoor-share.nl>

Een andere kijk op Iran

Iran is bij velen vooral bekend door de Iran-Irak oorlog en de oplopende spanningen in het Midden-Oosten. Dat Iran ook een prachtig land is, weten maar weinigen. Kees en Diny Terlouw uit Vianen hebben Iran twee maal bezocht. Het was beide keren een aangename kennismaking met een vriendelijke, gastvrije bevolking.

Gewapend met camera's en rugzakken reisden ze zes weken met openbaar vervoer kriskras door Iran; een zeer avontuurlijke en bijzondere reiservaring. Het landschap, architectuur, cultuur en het mooiste wat Iran te bieden heeft, haar bevolking, heeft bij hen een onuitwisbare indruk achtergelaten.

In 2013 zijn ze opnieuw door Iran gereisd en ze hebben toen positieve veranderingen waargenomen. Hun ervaringen willen ze op **woensdag 21 januari 2024** delen met iedereen die naar de

maandelijke bijeenkomst van de Protestants Christelijke Ouderenbond Ridderkerk (PCOB) komt. Kees Terlouw vertelt dan over deze reizen, die worden toegelicht met behulp van vele beelden in de vorm van overvloeiprojectie.

Zoals gebruikelijk wordt de bijeenkomst gehouden in de Christus is Koning Kerk aan de Juliana van Stolbergstraat 44. Aanvang 14.00 uur.

Iedereen is welkom, ook niet-leden. Vanwege de toenemende kosten voor zaalhuur, koffie et cetera, wordt een bijdrage van 3 euro per persoon gevraagd. Digitaal betalen is nog niet mogelijk. De bezoekers moeten er dus aan denken dat ze contant geld meenemen.

Lida Saaij

De joodse wortels van het Onze Vader

Het christendom heeft een bijzondere verwantschap met het jodendom. Welke sporen vinden we daarvan in de kerk?

Wereldwijd wordt het Onze Vader in kerken gebeden. Je zou bijna vergeten dat het thematisch van huis uit een joods gebed is en dat het ons allereerst met de synagoge verbindt.

Het Onze Vader wordt, zij het op totaal verschillende manieren, wereldwijd gebeden. In de ene kerk staat het standaard in de liturgie, als afsluiting van de gebeden. In de andere wordt het weggelaten of berijmd gezongen. 'Gebed des Heren' wordt het genoemd. Het lijkt of het Onze Vader de kerken verbindt, terwijl het thematisch van huis uit een joods gebed is. Het verbindt ons allereerst met de synagoge.

Over die thematische overeenkomst moeten we het natuurlijk hebben. Want als je zegt dat het Onze Vader veel weg heeft van wat in joodse gebeden wordt gezegd, moet je wel uitleggen waar de overeenkomsten en de verschillen liggen. Zouden joden het Onze Vader in hun liturgie kunnen opnemen? Het is een 'bespreekgeval', en de poging tot bespreken doen we hier.

Leren bidden zonder tempel

Kern van de joodse eredienst is het dagelijkse offer. Daarmee dank je God in al zijn grootheid en goedheid. Maar in 587 voor de christelijke jaartelling werd de tempel verwoest en werden de Judeeërs weggevoerd naar Babel. In Babel leerden ze zonder tempel te geloven. In 70 na de christelijke jaartelling gebeurde het nog een keer: de Romeinen verwoestten Jeruzalem en de (herbouwde) tempel, en daarmee kwam tot de dag van vandaag een eind aan de offerdienst op het tempelplein. Nu is een breed gedeelde visie in het jodendom dat je niets van wat in de tempel-liturgie thuishoort daarbuiten praktiseert. Er worden dus ook geen dierlijke offers meer gebracht. Allerlei regels voor priesters en levieten die we in de Hebreeuwse Bijbel vinden, staan *on hold*, tot de Messias komt.

Het gebed bleef wel. Dat was al een vast onderdeel van het offer en ging nu het offer vervangen. In de synagoge werd een dankoffer een dankzegging, en dat driemaal per dag, dus ook thuis. Het gebed gaat met de zon mee. Het maakt 'de dag van het gebed' rond.

Achttiengebed

Het gebed dat religieus-levende Joden driemaal maal per dag bidden en dat thematisch de basis vormt van het Onze Vader is het zogeheten 'Achttiengebed'. Dat gebed heeft lange tijd geen vaste vorm gekend. Het bestaat uit 19 zegenspreuken - door aanvullingen en splitsing van spreuken bestaan er verschillende versies - die steeds worden afgesloten met: 'Gezegend zijt Gij HEER, die zijn volk Israël zegent met vrede.' Dat is bepaald wat anders dan een schietgebedje. In de *Siddoer*, het dienstboek, wordt met grote en kleine letters aangegeven wat nu gebeden moet worden en wat kan wachten tot de sabbat.

Opvallend is dat in feite alles wat in het Achttiengebed staat ook in het Onze Vader voorkomt:

*Gezegend (=Geprezen) zijt Gij,
heilig is uw Naam,
breng ons nader, onze Koning, tot uw dienst;
vergeef ons, want wij schieten tekort;
verlos ons; zegen dit jaar en wat het opbrengt;
verzadig ons met uw goedheid.*

De kern van het Achttiengebed en het Onze Vader zijn in wezen gelijk. Joden zouden dus het Onze Vader een plaats in hun liturgie kunnen geven. Jezus houdt zijn leerlingen een denkwijze voor die in

zijn dagen gangbaar was en die in de synagoge nog steeds gangbaar is: God wordt aangesproken als de bron van zegen en op die manier geprezen.

Hoor Israël

Daarnaast is er een tweede brandpunt: het Sjema: 'Hoor Israël!' Het zijn de woorden van Deuteronomium 6:4-9, die naast nog enkele korte teksten in een klein doosje zitten dat aan een riem is bevestigd. Een gebedsriem dus, die om de linkerarm wordt gewikkeld. Een andere wordt zo gewonden dat het blokje op het voorhoofd komt. De bidder is zo letterlijk en figuurlijk verbonden met God. De eerste regel is de meest sprekende: 'Hoor, Israël, de HEER is je God, de HEER is één. Je zult de HEER liefhebben met je hele hart, met je hele ziel en met je hele vermogen.' Jezus voegt er nog wat aan toe: verstand (Marcus 12:30). Het Sjema hoort in de kern van de joodse liturgie en dat is liefdevolle dankzegging, zegening en erkenning van de grootheid van God.

Alles in drievoud

Het getal 3 wordt in het Oude en Nieuwe Testament in verband gebracht met God. Dat zie je ook op allerlei plaatsen in de liturgie, hier te beginnen bij het Onze Vader:

Uw naam zij geheiligd,

Uw koninkrijk kome,

Uw wil geschiede ...

Het is een beleefde inleiding, een vorm je te laten insluiten door de heiligheid van God. Dan volgt een trits van gebeden, de kern daarvan is:

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben,

vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven wie ons iets schuldig is,

leid ons niet in beproeving, maar red ons van de Boze (of: het kwaad).

En dan volgt opnieuw een drieslag: (van later datum):

Want aan U behoort het koningschap,

de macht en de majesteit

in eeuwigheid. Amen.

Waarom zouden joden in de synagoge het Onze Vader niet willen bidden? Allereerst omdat het een privégebed is. Verder omdat het Onze Vader al eeuwen en eeuwen kerkelijk is gekleurd. Het is een 'gebed van de HEER', van Jezus geworden. Zoals het Sjema niet in de christelijke liturgie een plaats heeft gekregen, ondanks het feit dat het kennelijk voor Jezus belangrijk was. Ook in het Onze Vader gaan synagoge en kerk verschillende wegen. Iemand die in de kerk een gebedsmantel omslaat en gebedsriemen aanlegt, is geen jood maar doet 'joods', en daarop zit niemand te wachten.

Waardigheid

Een ervaring van jaren geleden, in een kerk in Damascus. Vanaf een speciale preekstoel werd het Onze Vader gebeden. Dat was geen vanzelfsprekendheid. De priester leidde het in met een tekst die je het beste zo kunt weergeven: "Maak ons waardig, zodat we het aandurven U 'Onze Vader' te noemen." Waardigheid zou ons ook met de joden verbinden.

Bron: nieuwsbrief PKN

Dr. Piet van Midden
Emeritus predikant en docent
Hebreeuws aan de Universiteit
van Tilburg

JOP

Het is al bijna Kerst, jullie hebben Kerst op school gevierd en nu is het vakantie. Kerst vieren in de kerk moet nog gebeuren. Maar eerst hebben we op **24 december de Kerstherberg**. Vorig jaar waren jullie er ook bij, de dag voor Kerst was er van alles te doen in de kerk. Samen spelen, filmpjes kijken, liedjes luisteren, helpen bij de Kerstpubquiz, iets leuks maken voor kerst en nog meer. Ook dit jaar is de Kerstherberg er weer. We hopen dat jullie erbij zijn! Hebben jullie nog tijd gehad om een kerstster te maken voor de tentoonstelling?

De andere dag is het Kerst. Dat vieren we natuurlijk in de kerk en in de nevendienst! Het wordt een mooie, feestelijke kerkdienst, waaraan jullie meewerken.

Op 7 januari is er nevendienst, die zondag begint de kerkdienst om 10.00 uur. Voor de dienst is er koffiedrinken en elkaar een goed nieuwjaar wensen.

Maar eerst: een fijne vakantie!

Femke en Janny

De leukste bladzijde

Vakantie is tijd om leuke dingen te doen. Kijk maar eens of er iets voor je bij zit. Om nog iets te maken voor Kerst: daar is het wel erg laat voor. Misschien is het leuker om iets te maken dat met de winter te maken heeft.

Vogels voeren in de winter

Zelf een voerbol maken is een leuk klusje en het resultaat is prachtig. Kijk maar eens in je tuin als je het voer hebt opgehangen!

Je hebt nodig: 250 g vast frituurvet of kokosolie, 450 g gemengd vogelzaad, stukjes touw, stokjes, vormpjes, oude kopjes of dennen-appels.

Smelt het frituurvet in een pannetje. Als de helft van het blok vet gesmolten is, kun je het vuur uitzetten. De andere helft smelt dan verder door. Kies ondertussen je vormpjes uit (muffinvormpjes, potjes, kommen, sinaasappelschil etc.) en leg eventueel zitstokjes en stukjes ophangtouw klaar als je die wilt gebruiken.

Als het vet helemaal gesmolten is meng je de zaden erdoor. Verdeel het mengsel nu over de vormpjes en steek naar wens ophangtouwjes en zitstokjes erin. Zet de gevulde vormpjes weg op een koude plaats of in de koelkast, zodat ze goed op kunnen stijven. Ze zijn nu klaar om te gebruiken!

De dennenappel: doe een touwtje door de dennenappel, om hem straks te kunnen ophangen.

Doop de dennenappel in het warme mengsel en laat hem opdrogen.

Oud en Nieuw-lekkers: Vuurpijlen.

Je maakt ze heel gemakkelijk. Je prikt de knakworsten op een saté-prikker en dan rol je ze in dunne stroken bladerdeeg.

Het bladerdeeg smeer je nog even in met eierdooier. En dan bak je de knakworst-vuurpijlen in zo'n 15 minuten af in een op 200 graden voorverwarmde oven.

Snijd ondertussen een paar punten uit kaas en prik die op de stokjes als de worsten klaar zijn.

(bron: ladylemonade.nl)

Woordzoeker kerstverhaal

Y	E	O	D	W	G	Z	K	W	Y	H	E	R	B	E	R	G	O	U	D	Anna,
R	X	S	D	Y	Q	G	X	X	Q	G	G	J	U	A	R	K	Y	Y	Y	Augustus,
D	Q	N	K	E	L	I	S	A	B	E	T	H	C	Y	Q	L	F	I	L	Balthasar,
Y	U	U	H	O	I	E	Z	E	L	P	G	P	O	A	H	C	S	A	J	Caspar,
A	I	H	E	D	N	Q	N	J	F	H	S	C	R	Y	M	R	C	Q	E	Elisabeth,
J	R	W	R	W	B	K	J	O	H	A	N	N	E	S	W	M	L	C	Z	engelen,
J	I	Q	D	A	K	A	M	E	L	E	N	H	J	H	B	C	B	A	U	ezel,
L	N	C	E	U	X	B	W	E	W	H	G	S	N	Q	Z	P	I	S	S	Gabriël,
T	I	U	R	G	R	P	J	L	I	S	W	T	X	H	A	T	N	P	V	goud,
A	U	C	S	U	G	P	P	P	J	T	G	T	Q	K	C	G	G	A	I	herberg,
U	S	J	X	S	S	M	E	S	Z	E	A	Z	K	G	H	E	D	R	H	herders,
G	N	V	F	T	C	E	Q	I	E	R	B	R	U	B	A	O	M	Y	U	Jezus,
K	K	K	W	U	H	N	E	M	N	Q	R	W	S	Y	R	C	X	E	S	Johannes,
Q	R	M	A	S	A	G	M	E	E	W	I	C	N	W	I	H	A	J	R	Jozef,
T	I	A	J	C	P	E	I	O	N	N	E	Q	G	L	A	G	N	D	F	kamelen,
J	B	R	O	X	E	L	R	N	G	H	L	O	C	F	S	Q	N	U	S	kribbe,
B	B	I	Z	A	N	E	R	D	Z	B	A	L	T	H	A	S	A	R	R	Maria,,
E	E	A	E	V	R	N	E	N	D	A	A	T	T	Z	B	T	O	A	D	Melchior,
M	X	L	F	C	T	S	R	P	W	M	V	F	V	R	F	A	J	Y	Z	mirre, os,
M	E	L	C	H	I	O	R	M	W	I	E	R	O	O	K	L	T	I	V	Quirinius,
																				schapen,
																				Simeon,
																				stal, ster,
																				wierook,
																				wijzen,
																				Zacharias

Mopjes en raadsels

Een hamer en een spijker kosten samen € 1,10. De hamer is een euro duurder dan de spijker. Wat kosten de hamer en wat kost de spijker?

Hoe kan je door alleen op te tellen met acht achten duizend maken?

De moeder van Jantje zet een bord soep voor hem op tafel en roept naar Jantje dat hij moet eten. Ze zegt: "Ik heb het tafelkleed net gewassen, dus maak het niet vies! Als je knoeit houd ik per vlek twee euro op je zakgeld in."

Vervolgens gaat ze de keuken weer in.

Als ze terugkomt, ziet ze Jantje met zijn lepel de soep uitsmeert over het laken.

Ze is erg boos en zegt tegen Jantje: "Wat ben je aan het doen!?"

Jantje zegt: "Ik maak van drie vlekken één vlek, dan ben ik minder zakgeld kwijt."

Timo zat in de klas en vroeg aan de meester: "Meester, word je gestraft voor iets dat je niet gedaan hebt?"

Waarop de meester antwoordde: "Natuurlijk niet Timo, als je niets gedaan hebt, waarom zou je dan gestraft worden." Timo haalt opgelucht adem en zegt: "Ben ik ff opgelucht, ik heb namelijk mijn huiswerk niet gedaan."

Zoek de 7 verschillen

Veel plezier weer met deze bladzijden!

Paul en Janny

Antwoorden raadsets:
De hamer kost € 1,05 en
de spijker € 0,05
+
andere antwoord: 888 +
88 + 8 + 8 + 8 + 8 = 1000

Advertentie

Begeleiding bij een uniek afscheid

www.elsdezanger.nl
06 - 57 44 78 42

Amnesty in de Kerstherberg

In de Kerstherberg op 24 december staat een tafel voor Amnesty. U kunt hier meedoen aan de Groetenactie van Amnesty.

Rita Karasartova (Kirgizië)

Rita Karasartova wordt beschuldigd van een poging tot 'gewelddadige omverwerping van de regering'. Daarvoor kan ze tot 15 jaar gevangenisstraf krijgen. Uit zorgen over de toegang tot drinkwater, verzette Rita zich vreedzaam tegen een overeenkomst die de controle over een zoetwaterreservoir aan buurland Oezbekistan gaf. Daarna werd ze opgepakt. Ze bracht maanden door in een kleine cel, zonder contact met haar familie. Nu staat ze onder huisarrest. De procureur-generaal moet Rita onmiddellijk vrijlaten

en alle aanklachten tegen haar intrekken.

Thapelo Mohapi (Zuid-Afrika)

Thapelo werkt voor een organisatie die opkomt voor de rechten van Zuid-Afrikanen die het economisch zwaar hebben. Veel mensen verhuizen naar de stad in de hoop er werk te vinden. Maar de kosten voor levensonderhoud zijn er hoog waardoor ze terecht komen in huizen gemaakt van afvalmateriaal. Veel bewoners krijgen te maken met politiegeweld, gedwongen uitzettingen en slechte openbare voorzieningen. Thapelo en zijn organisatie spraken zich hierover uit. Overheidsfunctionarissen

zetten anderen aan tot geweld tegen hen. Alleen al in 2022 werden drie mensen vermoord. De politie moet de intimidatie en de moorden grondig onderzoeken.

Wat kunt u doen?

Stuur Rita en Thapelo een kaart zodat ze weten dat u aan hen denkt.

Voorbeeldgroet

Dear Rita,

I stand with you and hope you can live in freedom soon, *(naam, land)*

(Beste Rita, ik steun je en hoop dat je snel in vrijheid kunt leven.)

Dear Thapelo

I am thinking of you and supporting you. *(naam, land)*

Beste Thapelo, ik denk aan je en steun je.)

Stuur je kaart naar:

Amnesty International, Postbus 1968, 1000 BZ Amsterdam

(Amnesty zorgt ervoor dat de kaarten bij Rita en Thapelo terechtkomen)

Hartelijk dank, namens de diaconie en Amnesty

Arja van Wingerden en Wil Wendrich

Contactpersonen Protestantse Gemeente te Bolnes

Pastor / Kerkelijk werker	Vacant	
Voorzitter Kerkenraad	Dhr. H.P. (Henk) den Breejen e-mail: voorzitter@pgbolnes.nl	010-4790357
Scriba	Mw. W. (Wil) Wendrich e-mail: scriba@pgbolnes.nl	0180-487050
Voorzitter C.v.K.	Dhr. J. (Jan) Luijendijk	0180-416731
Penningmeester C.v.K.	Dhr. J. (Joost) Trouw e-mail: jtrouw@hetnet.nl	0180-415062
Voorzitter Diaconie	Mw. M. (Marjon) Koers - Hoogendijk e-mail: marjonhoogendijk@hotmail.com	06-22319542
Penningmeester Diaconie	Mw. M. (Marit) Leertouwer-Luijendijk e-mail: maritleertouwer@hotmail.com	0180-416546 06-27212389
Contactpersoon W.E.D.	Mw. J. (Janny) van der Voort e-mail: vandervoortromeijn@gmail.com	0180-414101
Jeugd	Mw. J. (Janny) van der Voort e-mail: vandervoortromeijn@gmail.com	0180-414101
Kerk en Israël	Dhr. P. (Peter) van der Graaf	0180-413859
Coördinator zalenverhuur	Mw. M. (Marit) Leertouwer-Luijendijk e-mail: beheer@pgbolnes.nl	0180-416546 06-27212389
Kerk aan de Maas	Dhr. B. (Bas) Geelhoed e-mail: basgeelhoed52@gmail.com	0180-413552
Ouderenvervoer en Preekvoorziening	Mw. T. (Truus) Luijendijk e-mail: truusluijendijk@hotmail.com	0180-416731
Contactpersoon Beeld & Geluid	Dhr. R. (Rob) Stegman e-mail: beamerteam.pgbolnes@gmail.com	06-28142718
Coördinatie koster en Kerkelijk Bureau	Mw. W. (Winy) van der Pijl e-mail: winyvanderpijl@outlook.com	0180-410008 06-29030652

Adresgegevens & website

Protestantse Gemeente te Bolnes, Pretoriusstraat 56, 2987 AK Ridderkerk
0180-418508 www.pgbolnes.nl

Bestellen collectebonnen

Dhr. J. (Joost) Trouw, tel. 0180-415062 Mw. A.E. (Annemarie) Tamerius, tel. 0180-416135
ING bank NL 27 INGB 0000 0120 47 t.n.v. Protestantse Gemeente te Bolnes

Bankrekeningnummers

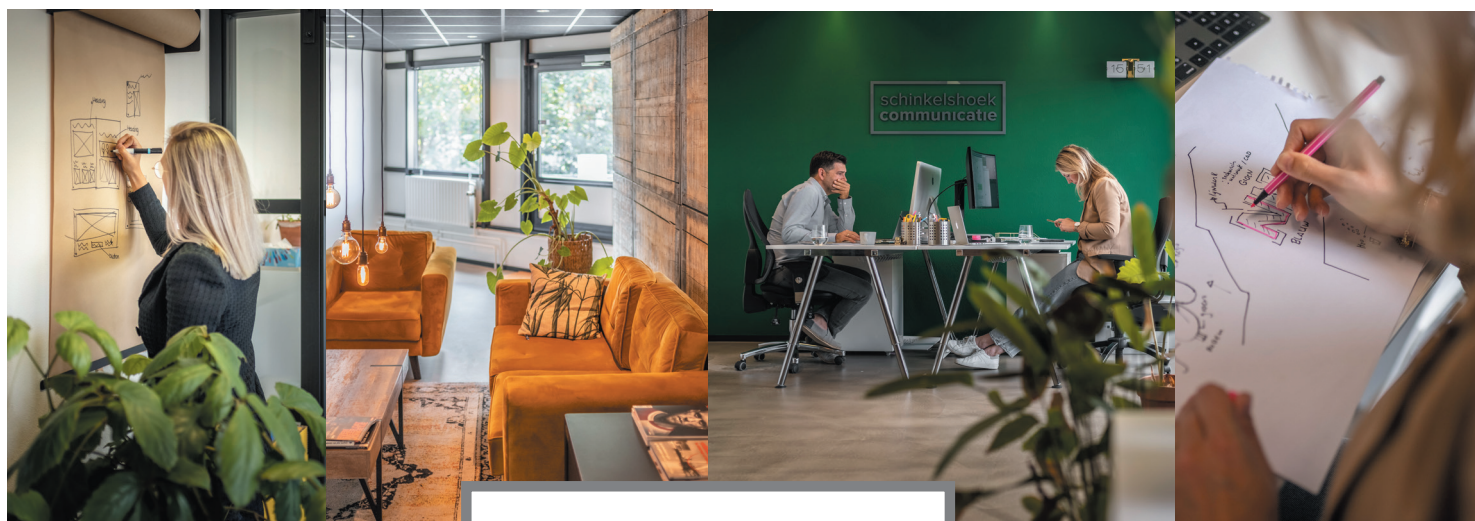
Kerk ING bank NL 27 INGB 0000 0120 47 t.n.v. Protestantse Gemeente te Bolnes
Diaconie Rabobank NL14 RABO 0373 7451 68 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente te Bolnes
ANBI PG te Bolnes RSIN 824137528 ANBI Diaconie PG te Bolnes RSIN 824137590

C o n t a c t p e r s o n e n

Leertouwer

financiële diensten

- JAARREKENING
- BELASTINGEN
- COMMERCIËEL ADVIES

schinkelshoek
communicatie

marketingconcepten | vormgeving | producties

Kérastase Kapper

Haarmode Meyer

Creativiteit in actuele haarmode

**Dames op afspraak
Herren zonder afspraak**

Amerstraat 32
Winkelcentrum Bolnes-Zuid
0180 - 411830

Fairtrade producten en kerstpakketten

Schoutstraat 17 | www.wereldwinkelridderkerk.nl

Autobedrijf Van Splunder
Ridderkerk